బొమ్మ

ఎ. రాజేశ్వరీదేవి

చూస్తూ కూర్చుంది సరోజిని.

గుడ్లప్పగించి మరీ చూస్తూంది.

కళ్లనిండా కాంక్ష నింపుకుని చూస్తూంది. రెప్పలు ఒకదాని కొకటి కరుచుకుంటే బిందువులు రాలి పడుతున్నాయి. అయినా తిరిగీ చూస్తూంది సరోజిని.

గతం కనిపిస్తూంది.

దాని వెంటనే వర్తమానం కనిపిస్తూంది. భవిష్యత్తు కనిపిస్తుందేమోనని భయపడుతూంది సరోజిని.

అయినా, చూడడం మానలేదు.

"ఏమిటా చూపు పిచ్చి పట్టిందానిలా!"

"ఏం లేదు. పిచ్చి పట్టలేదు." చేతికి దొరికిన పుస్తకం అందుకుందామె చేయి.

"ఎదురుగా కూర్చున్నానని తెలుస్తుందా, లేదా. ఎప్పుడూ చదువే?"

తక్కున పుస్తకం పడేస్తుంది.

"ఏమిటి?"

"ముద్దుగా మాట్లాడడం కూడా చాతకాదు. ఛీ."

"పోనీ. మీరు మాట్లాడండి వింటాను."

"మాటలు ఎప్పుడూ ఉండేవేలే. పనేం లేదూ? తీరిగ్గా కూర్చున్నావు?"

చప్పున అక్కడి నుంచి లేచి లోపలికి వెళుతుంది. పని ఉన్నా, లేకున్నా ఏదో ఒకటి కల్పించుకుంటుంది.

"ఏం చేస్తున్నావు లోపల? ఇంట్లో ఒక వ్యక్తి ఉనికి గుర్తుందా, లేదా?"

"ఇదుగో. కాఫీ తీసుకోండి."

"మాట మాట్లాడితే కాఫీ, టిఫిన్. ఇలా అయితే నా బ్రతుకు అప్పులపాలు కావలసిందే."

"మీ ఒక్కరికే చేస్తున్నాను."

అందరూ వర్తమానంలో జీవిస్తారు. కొందరు గతంలోకి చూచుకుంటూ బ్రతుకు వెళ్లమారుస్తారు. బహు కొద్ది మంది మాత్రమే నిజమైన భవిష్యత్తులోకి చూచి కమ్మగా జీవించగలరు. ఎంత అసమర్థుడైన మగవాడికైనా, భార్య లోకువగా కనిపిస్తుంది. మగవాడి నన్న అహంకారం. ధీమా పెంచుకుని, తన సంపాదనపై ఒక అబల బ్రతికుతిందన్న అతిశయంతో, మానవత్వాన్ని తేల్చివేసుకుని, దానవుడుగా మారతాడు. కాకపోతే ప్రతి ఇల్లు ఒక స్వీట్ హోమ్ కాదా!

"అంటే, నీకు చేసుకోవద్దని, నిన్ను తినకుండా, త్రాగకుండా పొదుపుచేయమని అన్నానా?"

నోరు మూసుకుంటుంది సరోజిని.

"అదేమంటే మూతి బిగింపు. ఎవరిని సాధిద్దామని."

"నే నేం సాధించడం లేదు."

"సాధింపు కాకపోతే వేధింపు."

"అవి రెండూ తెలియవు నాకు."

"మరేమిటి తెలుసు? మాటకి మాట అంటించడం తెలుసు. తెలివిగా మాట్లాడడం తెలుసు. అసలు తెలివిగల దాన్నని బడాయి నీకు. తెలివిగలవారు కొల్లలు."

"నేను తెలివిగలదా న్నని అనలేదు."

"సిగ్గు లేకపోతే సరి. నోరు విప్పి, తిరిగి మాటాడటానికి."

అలసటగా కళ్లు మూసుకుంది సరోజిని.

బాధగా మూల్గిం దామె హృదయం.

"వంటయింది. భోజనానికిలేస్తారా?"

"అవతల కైమై పోతుంటే, వడ్డించి పిలవడం తెలియదు. పోనీ, వేగం వంట చేయడం తెలియదు."...

"ఛీ ఛీ... ఇది అన్నమేనా? ఇవి కూరలేనా? వీటికంటె ఆ హోటల్ సాంబారు నయం." ...

"ఏమిటలా మూగ మొద్దులా? నాలిక లేదా? మాట్లాడడం ఇష్టం లేదు కాబోలు. సరే."

"సినిమాకు వెళ్లాలనుకుంటున్నాను."

"సరే. వెళ్లి రండి!"

"ఏం, నా వెంట వస్తే నామోషీయా నీకు? అసలు అందగత్తెనని గర్వం నీకు. నీ కంటే అందమైన వారు లక్షలు!"

"ఉండండి. చీర మార్చుకుని వస్తాను."

"నీ మొహానికి ఏ చీర అయినా బాగానే ఉంటుంది."

"అయితే, అలానే వస్తాను."

"ఏ ఛీ అందరూ నవ్వడానికా. నలుగురిలో నన్ను అవమానించడానికా? నీదంతా కుయుక్తి.

"అబ్బబ్బ! ... ఊ అంటే ఏడుపు ఆఁ, అంటే ఏడుపు. లోపలికి వెళ్లి తగలడు. తలుపు వేసుకుని ఏడ్చుకో. నే వెడుతున్నాను.

"ఛా ... ఛ... అందరూ అన్నిటికీ నోచుకున్నారు. నేనే, దేనికీ నోచుకో లేదు. కనీసం పెళ్లాంతో సినిమాకి వెళ్లడానికి కూడా నోచుకోలేదు.

"ఎప్పుడూ అలా రేడియో పెట్టుక్కూచోడమే. బాటరీస్ ఖరీదు పెరిగిపోయింది.

"నా పక్కలో పడుకోవడం కూడా కష్టంగా ఉంది కాబోలు. ఛీ. నీ వల్ల నాకేం సుఖ ముందో అర్థం కావడంలేదు. నాదెంత అధ్వాన్నపు బ్రతుకో నాకే తెలుస్తూంది."

సరోజిని గుండెల్లో జ్వాలలు మండుతున్నాయి.

ఉవ్వెత్తుగా లేచి పడుతున్నాయి. గుండెపై చేతితో నెమ్మదిగా రాసుకుంది. నీరసంగా దిండు కానుకుని పడుకుంది.

"ఎంతసేపు కొట్టాలి తలుపులు? వచ్చే టైమ్ తెలుసుకదా? ఆ మాత్రం చూడగూడదేం? ఇంతలో పనులన్నీ ఆగిపోవు. అయినా, మన ఇద్దరి పనులూ ఏపాటివి?

"ఇలా వచ్చి వీపు రుద్దితే, ఆ చేయి విరిగి పోదు!

"వంటిపై పౌడర్ చల్లినంత మాత్రాన ఆ చేయి అరగదు.

"అన్నం పెట్టి దూరంగా వెళ్లి కూచోమని ఎవరు చెప్పారు ... ఇది, మొదలు కాబోలు.

"ఫ్రెండ్స్ ఇంటికి వస్తే, కాఫీ ఇవ్వాలనైనా తెలీదూ? మరీ అంత మైండ్‌లెస్‌గా...!

"ఇది ఇల్లో, వల్లకాడో అర్థం కావడం లేదు. ఇంత నిశ్శబ్దంగా, ఇంత భయంకరంగా ఎందు కిలా మారిపోతున్నావు?

"కాస్త అద్దంలో చూసుకో, ఆ అవతారం! ఎందు కిలా తయారవుతున్నావు?

"నన్నెందుకిలా ఏడిపిస్తావు. ఛీ ఛీ. నాకు సుఖమూ లేదు; మనస్సుకి శాంతీ లేదు.

"నీ ముఖంలో ఏడుపు తప్ప మరేం కనిపించదే. అందులో అంత సుఖం ఉందా?

"బట్టలన్నీ మూటగట్టి దాచుకుంటున్నావా? ఆ మాత్రం డబ్బులేని వాణ్ణి కాదులే!"

"ఈ వేళ ఆదివారమేగా. ఇంట్లో ఉండిపోగూడదూ?"

"ఏం. ఆదివారమైతే, నీ ఎదురుగా కూచుని నీ ముఖం చూస్తుండాలా? ఇంక వేరే పనులేం లేవూ? అయినా, ఆ ముఖంలో ఏం చూడాలి?"

"నా ముఖం చూడద్దు. అందులో ఏం లేదు ఏడుపు కాక. ఇంట్లో ఉండండి."

"ఏం— ఈ ఒక్కనాడైనా హాయిగా తిరగ కూడదా? నీ ఏడుపుని పంచుకుంటూ ఉండాలా?"

వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది సరోజిని.

గుండె అవిసిపోయేలా ఏడ్చింది.

ఏడ్చి ఏడ్చి అలిసి సొమ్మసిల్లి పోయింది.

సొమ్మసిల్లి అలసటగా కళ్ళు మూసుకుంది. బాల్యం గుర్తు వస్తుంది. ఆటలు గుర్తు వస్తున్నాయి. ఆటల్లో పొందిన ఆనందం గుర్తు వస్తూంది. కేరింతలలో ఉన్న ఉత్సాహం గుర్తు వస్తుంది. దాగుడు మూతలలో దొంగని పట్టుకోడం... దొంగగా చిక్కడం, తొక్కుడు [illegible] గమ్మత్తు చేయడం, బొమ్మల పెళ్లిళ్లు — పెళ్లి కూతురు... పెళ్లి కొడుకు... చిన్న చిన్న గుడ్డ ముక్కలు ... రిబ్బను ముక్కలు, దారాలు, రంగు పెన్సిళ్లు... సుద్దముక్కలు... డబ్బాలో నుంచిబియ్యం లాగులో పోసుకోవడం, పప్పు... బెల్లం, కొబ్బరి ముక్కలు, పొట్లాల్లో దాచుకోడం... పెన్సిలు ముక్కు విరగొట్టి... చెక్కుకోడం చేతకాక, వేలు కోసుకుని, తండ్రి చాటున దాగి, తల్లిని వెక్కిరించడం, ప్రోగ్రెస్ చూపించి క్రొత్త ఫ్రాక్ కుట్టించుకోడం, లంగా కింద దాక్కున్న గజ్జెల పట్టాలు కనిపించడం లేదని లంగాని పైకి దోపుకోవడం, తన జట్టు కానివారిని ఏడిపించి, తన జట్టుతో వేరుసెనక్కాయలు ... బెల్లం, బఠానీలు తినడం — అన్నీ ... అవన్నీ లీలగా కదలి పోతున్నాయి కళ్లముందర చిందరవందరగా.

రాంబాబు స్నేహం, అతని మాటలు, కొంటె పనులు గుర్తు వచ్చాయి.

"ఎప్పుడూ వాళ్ల చుట్టూ చేరుతావేం? మనిద్దరం ఓ జట్టు. మన కింకెవరూ వద్దు. మనిద్దరమే బొమ్మల పెళ్లి చేద్దాం. నువ్వు పెళ్లి కూతురువి

చేతికి చిక్కిన దైవం — ఫోటో—బి. ఎస్. ఎన్. మూర్తి

తీసుకురా. నేను పెళ్లి కొడుకుని తెస్తాను" అనేవాడు రాంబాబు.

"నువ్వుత్తి పోకిరీ. నీతో నేను జట్టుండను. మా అమ్మాయిలంతా, ఎంచక్కా నన్ను నాయకురాలిగా చేసుకున్నారు. నువ్వు నన్ను కొడతావు. తిడతావు. ఇంకా కోపం తీరకపోతే, చెవిపట్టి లాగి, తలమీద మొట్టికాయ వేసి, బుగ్గలు కందిపోయేలా గిచ్చుతావు. నేను నీ జట్టు రాను. నువ్వంటే భయం" అనేది చిన్నారి సరోజిని.

రాంబాబు దీనంగా చూసేవాడు. "అవన్నీ చేస్తేకాని, నాకు తృప్తిగ ఉండదు. సరే. ఇంక నుంచీ కొట్టను. తిట్టను. చెవి మెలిపెట్టను. మొట్టికాయలు వేయను. సరేనా!"

"ఉహూ. బుగ్గలు గిచ్చొద్దు."

"ఏంచేస్తావేం? గిచ్చుతాను. కందిపోయేలా నీవు ఏడ్చి మొత్తుకునేలా గిచ్చుతాను. ఏం చేస్తావ్?" గడుసుగా అనేవాడు రాంబాబు.

"అయితే నీ జట్టుండను. నీతో మాట్లాడను. నీ దగ్గరకే రాను. ఆ అంతే." బెదిరించేది సరోజిని.

రాంబాబు దిగులుగా చూసేవాడు. "సరే నిన్ను ఏం చేయను. నాతో జట్టుండవు"_ దీనంగా అడిగేవాడు.

"ఆఁ. ఉంటాను." ఒప్పుసుకునేది సరోజిని. సాయంత్రమప్పుడు, సరోజిని వెంటపెట్టి లాక్కెళ్లి సంచి లోంచి పొట్లాలు తీసి, జీళ్ళ చక్రాల ముక్కలు అన్నీ తన చేతో తినిపించేవాడు.

ఓ సారి బెల్లం ముక్క కొరకబోయి రాంబాబు వేలు కొరికింది. అపుడే రాంబాబుకి కొత్త సత్యం తెలిసింది. "నొప్పి అంటే ఇలా ఉంటుందా? అందుకేనా నేనంటే నీకు భయం..." అని అడిగేశాడు.

ఆనాటి నుంచి రాంబాబు, సరోజిని నొప్పి కలిగించేలా ఏ పనీ చేసి ఎరుగడు.

సరోజిని లంగాలపైన ఓణీలు వేయడం మొదలెట్టింది. హైస్కూల్ వదిలి, కాలేజీలో అడుగు పెట్టింది.

రాంబాబు పాంట్లలోకి దిగాడు.

సరోజినికేసి కొత్తగా, మెత్తగా, అందంగా చూసేవాడు. సిగ్గుగా తల వంచుకుని, తప్పుకుని పోయే సరోజిని. అతనితో మాట్లాడాలని ఉండేది. ఏదో భయం, మరేదో సంకోచం, ఆమెని ఆపేసేది.

'నన్నెందుకు పారిపోతున్నావు [illegible] ఉండడంలేదు. కొత్తగా చూస్తున్నావు. ఎందు కలా చూస్తావు? ఆ చూపు నా గుండెల్లో ఎలా గుచ్చుకుంటుందో చూడు!' అని లోలోన అనుకునేది సరోజిని.

"ఇంతలో అంతగా ఎప్పుడు ఎదిగిపోయావు సరోజినీ! నీ నడకలో కొత్తదనం కనిపిస్తోంది. నీ మాటల్లో, నీ చేతల్లో నా కేదో కొత్త అర్థాలు కనిపిస్తున్నాయి. నీ చూపుల్లో దాగిన మరో ప్రపంచపు నీలి నీడలు కనిపిస్తున్నాయి. రోజూ నాకు కనిపిస్తూనే, ఇంతలో అంతలా ఎందుకు మారిపోయావు?" సరోజిని రూపాన్ని కళ్ళముందర నిలుపుకుని అడిగేవాడు రాంబాబు.

"డియర్ సరూ. నాతో మాట్లాడ్డ మెందుకుమానేస్తున్నావు? బొమ్మలాటలు ఆడుకుందామంటే వద్దంటా వెందుకు?" అని ఓరోజు వీలు చూసుకుని అడిగాడు.

తమాషాగా నవ్వింది సరోజిని.

అందంగా జవాబిచ్చింది. "ఏమో? నాకు సిగ్గు బాబూ! ఇంకా చిన్నపిల్లల్లా ఆ ఆటలు నాకు నచ్చవు." ముద్దు ముద్దుగా ఉంది.

"సరూ! ఎంత అందంగా ఉన్నావో తెలుసా? సరేగాని, నీతో పోటీపడి మార్కులు తెచ్చుకోవాలనుకుంటే, నన్ను అదుపున పడేస్తున్నా వెందుకు?"

"అబద్ధాలు నేర్చువు బాగా. ఎపుడూ నాకేసి చూడ్డమేగాని అసలు చదువుతున్నావా? అందుకే ... అందుకే ..." కొంటెగా వెక్కిరించింది సరోజిని.

"దొరికిపోయింది దొంగ! నువ్వు చూడక పోతే, నేను చూశానని నీ కెలా తెలుసు?" నిలదీసి అడిగేవాడు రాంబాబు.

"రాంబాబూ! ఇంకా మనకి బొమ్మ పెళ్లి ఆట ఎందుకూ?" అడిగిం దో రోజు సరోజిని.

"అవును. నేనూ అదే ఆలోచిస్తున్నాను. ఒకపని చేద్దాం. మనిద్దరమే పెళ్లిచేసుకుందాం. ఏం...?" అతని చెంపమీద సున్నితంగా ఒక్కటివేసి తప్పుకుంటుంటే, జడపట్టి లాగి, "ఏయ్! చిన్నప్పటినుంచీ నీతోనే ఆడాను. చచ్చేవరకూ నీతోనే ఆడుతాను. చూసుకో. నేనంటే నీకు భయమెందుకు? కొట్టను. తిట్టను. చెవి మెలిపెట్టను. మొట్టికాయలు మొట్టను. కాని, ఇలా, ఈ పెదవుల మీద లేత లేత ముద్రలు మటుకు వేస్తాను. ఏం ...?"

"రాంబాబూ ..."

"సరోజినీ ..."

తల బలంగా విదిలించింది సరోజిని.

అడ్డంగా ఊపింది. ఇన్ని నీళ్లతో ముఖం కడుక్కుని, తుడుచుకుని అద్దంలో చూసుకుంది.

"ఊరి కెళ్తున్నారుట. త్వరగా రా.

వార్ధక్య చిహ్నాలు ఫోటో—సిప్పాడి గిరిధర్ (కాకినాడ-4)

నీవు లేకపోతేం నాకేం తోచదు. మరిచి పోవుకదూ?" మెత్తగా, మృదువుగా, బొంగురు గొంతుతో చెబుతున్నాడు.

"నీవు రాగానే, మా నాన్నని ఒప్పించి, మనం ఒకటవుదాం. ఏం ... నవ్వాలి మరి... అలా ... ఆ."

అందంగా నవ్వింది సరోజిని, అతని కళ్లలోకి మత్తుగా చూసి. "నా కోసం నిరీక్షిస్తూ ఉండు, రాంబాబూ! త్వరగా నీ కోసం వస్తాను. ఊఁ."

"నువ్వు చాలా అందంగా ఉంటావు, సరోజినీ! ఆ అందాన్ని మించిపోతుంది నీ నవ్వు. నీలో తెలివి ఉంది. చక్కగా మాట్లాడుతావు. నీలో సమయస్ఫూర్తి ఉంది. నన్ను తాకనీయకుండా, కవ్వించి నిలబెట్టడం నీకే చాతనవుతుంది." అతని ఆ పొగడ్తలన్నీ మాలగా పేర్చి, గుండె చుట్టూ వేసుకుంది సరోజిని.

"ఎప్పుడూ మనిద్దరం జట్టుగానే ఉందాం. విడిపోవద్దు. మనని ఎవరూ వేరు చేయకుండా ఇద్దరం కృషి చేద్దాం. సరేనా." అతని వేడికోలుతో అంగీకరించి ... బంగరు కలలలోకి జారిపోయేది సరోజిని.

"నన్ను ఒంటరిగా వదిలివేయవు కదూ? నీ కోసం ఎదురుచూసేవా డొక డున్నాడని, మరిచిపోవు కదూ?" రాంబాబు దీనాలాపనలు.

"రాంబాబూ,

నీకు ఏమని వ్రాయాలో, ఎలా చెప్పాలో తెలియడం లేదు. వీరంతా బలవంతంగా నన్ను నీ జట్టు నుండి విడదీస్తున్నారు. వీళ్లని ఎదరించేశక్తి నాకు లేకపోయింది. ఈ కూపంనుంచి ఎలా బయట పడాలో నాకు అర్థం కావడం లేదు. అమ్మ, నాన్న, అంతా నాకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నారు. అన్ని నిర్ణయాలు కూడా అయిపోయాయి.

రావు! నేను నీ జట్టే ఉంటాను. మరొకరి జట్టు పోను. నువ్వు కొట్టినా, తిట్టినా, ఏం చేసినా నా కిష్టమే! ఒక్క సహాయం చేసిపెట్టు. వచ్చి, నన్ను ఎలాగైనా రక్షించుకో. నీవు రాకపోతే, రాలేకపోతే, నన్ను కాపాడుకోలేకపోతే ... నేను పరాధీన నయిపోతాను.

అతనికి నేను నచ్చానుట.

అతను అమ్మావాళ్ల కందరికీ నచ్చాడుట. నేను ఇలా జరుగుతుందని

ఎన్నడూ అనుకోలేదు. అనుకుని ఉంటే, ప్రయాణానికి అంగీకరించక పోయేదాన్ని. ఇంకా ఏమీ జరగలేదు. జరగవలసింది ముందుంది. రక్షించుకో గలిగితే రక్షించుకో.

నే నిప్పుడు పంజరంలో బంధింపబడ్డ చిలకను.

నీకోసం ... ఎదురుచూస్తున్న....

నీ సరు."

రాంబాబు ఇంట్లోనూ, ఊర్లోనూ లేని సమయంలో—అది రాంబాబు తండ్రి చేతిలో పడింది. దానిని ఆయన చించనూ లేదు. తన గొడవలో పడి మరిచేపోయాడు. అయినా, ఎదిగిన కొడుకు లేఖలు చదవడం ఆయన అభిమతానికి విరుద్ధం.

రాంబాబు వచ్చిన తరవాత గుర్తు వచ్చి ఇచ్చాడు. సరిగ్గా అది అందుకుంటున్నప్పుడే పోస్ట్‌మన్ మరొక శుభలేఖ అతని చేతిలో పెట్టి పోయాడు.

అవి చూస్తూనే విస్తుపోయాడు రాంబాబు. అతని ఆశాసౌధాలు నేల కూలిపోయాయి. అత నలా జరుగుతుందని ఏనాడూ అనుకోలేదు. అంతా జరిగే పోయింది. ఇక తనవల్ల కావలసిందేమీ లేదు. విధి తనని లొంగతీసింది. విధి వంచితుడు తాను.

'సరూ... సరోజినీ! పరాధీనవు నీవు.

నిన్ను గురించి ఇక ఆలోచించను.

నీవు పరాధీనవు. నేను ... నే...ను...

నీకు ఏమీ కాను. కానూ... కాలేను.

సెలవు'—అతని కళ్ల నుంచి వెచ్చని నీరు కారి శుభలేఖని, సరోజిని వ్రాసిన ఆఖరి ఉత్తరాన్ని తడిపాయి.

సరోజిని అతని స్మృతిపథంలో అలానే నిలిచిపోయింది. రాంబాబు— అతని జీవితంలో సరోజిని కిచ్చిన స్థానం చాలా ఉన్నతమైనది. మరొకరిని ఆ చోటులో కూచోపెట్టాలని అత ననుకోలేదు. రాంబాబు వట్టి రాంబాబు లానే మిగిలిపోయాడు. అంతే.

"నీ త్యాగం చాలా ఉన్నతమైనది. ఎందుకు చేశా విలా." గొణుక్కుంది సరోజిని తనలో తాను.

తనలోని ఆవేదనంతా తల్లితో చెప్పుకుంది. ఆవిడ అటూ, ఇటూ చూసి, నోటిపై వ్రేలుంచుకుని సరోజిని నుంచి తప్పుకుంది.

"జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. ఇప్పుడు ఏదీ వెనక్కి తీసుకోలేం. ఇది చిన్ననాటి బొమ్మలాట కాదు. రాంబాబుని మరిచిపో. అతని తలపులని దూరం చేసుకో. ఇక నీకు అన్నీ నీ భర్తే. అటు రాంబాబుకీ దూరమై, ఇటు కోరుకున్న వాడి ఆత్మనీ సంక్షోభ పెట్టకు."

సరోజిని ఆత్మ సరోజినిని మేల్కొలిపింది.

సరోజిని పక్కా గృహిణి అయిపోయింది. రాంబాబు ఆమె మరుపు మడతలలో పడిపోయాడు. ఎప్పుడైనా ఆ మడత విప్పితే... ఆమె హృదయం పగిలి, వరదలా పారుతుంది కన్నీరు...

'నీవు నా నీడవి, రాంబాబూ! అయినా, ఆయన్ని ప్రేమించడం నేర్చుకున్నాను. లాలించడం తెలుసుకున్నాను. అతను ఏంచేసినా, ఏం అన్నా—అన్నీ సహిస్తున్నాను. నీవు నేర్పిన పాఠమేదో నాకు గుర్తుంది. దాన్ని మరచిపోలేక పోతున్నాను.

నాకు జీవితంలో ఏం మిగిలింది... శూన్యం.

నీ జీవితంలో నీకేం మిగిల్చాను... నిరాశ. నేను జీవితంలో ఏమి బావుకున్నాను... దుఃఖం. నీకు... నీకు జీవితంలో మరేం అక్కర్లేదా? ఎందుకూ ఇంకా అలాగే ఉండిపోయావు? ఇంకా, ఆ స్థానంలో నన్నుంచి, పూజిస్తున్నావా? అక్కడ నువ్వు పూజిస్తున్నావు. ఇక్కడ అన్ని విధాలా హింసించబడుతున్నాను.

నీ పూజలు ఆపేసెయ్, రాంబాబూ!

ఇక్కడ నాకేమైనా మార్పు కన్పిస్తుందేమో?

ఇక ఆ నిరాశలోంచి బయట పడు.

జీవితంలో సుఖపడ్డం నేర్చుకో!

మనిద్దరం ఒకజట్టే గాని, బాధలు కూడా ఒక విధంగానే పంచుకోవాలని లేదు. నువ్వు దుఃఖిస్తున్నంతసేపూ, నాకు సుఖం ఉండదు.

నీ దుఃఖం, నాకు ఇక్కడ శాపంలా తగులుతుంది. నీ జీవితంలో పూలు పూస్తుంటే... ఏనాటికైనా పువ్వు నా తలలో తురుముకుంటాను.

ఇంకా ఏం చెప్పను, రాంబాబూ!

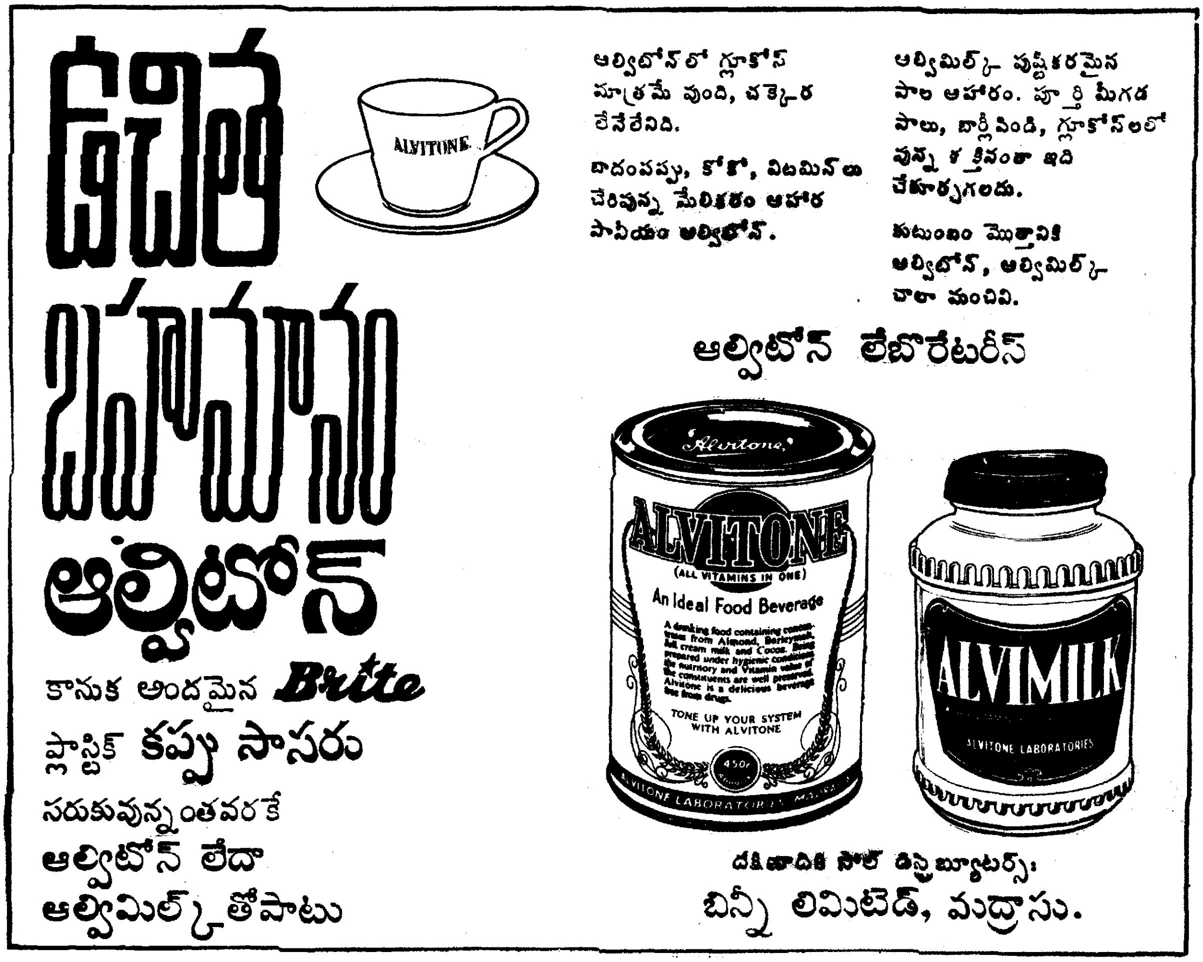

ఈ వేళతో నీ గురించిన ఊహలకీ, నీ తలపులకీ, అన్నిటికీ సమాధి చేస్తున్నాను. నా మనసులో మండుతున్న అగ్నిహోత్రుడికి అర్పించి, ఆ మసిని, ఆ బూడిదని... నా కన్నీటి గంగలో కలిపేస్తున్నాను.

రావ్! నిన్ను మరిచిపోవడమే ... నీ జీవితంలో నీకు, నేను చేయగలిగిన మేలు.

అంతే. అంతే రావ్‌బాబూ!'

"ఏయ్, నిన్నే! ఎంతసేపు పిలవాలి?"

"ఏమిటి. చెప్పండి." ఉత్సాహంగా నవ్వడానికి ప్రయత్నించింది సరోజిని.

"నీకు నిర్లక్ష్యం ఎక్కువ ఎందుకు? ఎపుడూ ఏదో పరధ్యానమే. ఏమిటది?"

"నాకు నిర్లక్ష్యమో, లక్ష్యమో పూర్తిగా తెలుసా మీకు?" హాయిగా జాబిల్లిలా నవ్వింది.

ఆ నవ్వు అతనికి కొత్తగా వినిపించింది.

ఆ స్వరం అతనికి కొత్తగా వినిపించింది.

"సరోజినీ..."

"కాదు. మీ సరూని. నిజం చెప్పండి. ఏ విషయంలో నేను మిమ్మల్ని లక్ష్యం చెయ్యలేదు?" గట్టిగా అడిగింది.

"ఏమిటి కథ! ఉత్సాహంగా ఉన్నావు?"

"కథంటూ ఉంటేగాని, ఉత్సాహం రాదా?"

"అలాంటి చచ్చు ప్రశ్నలు నాకు నచ్చవు."

"అంతకంటే మంచి ప్రశ్నలు నా బుర్రకి తట్టవు."

"ఏమి టా పెడసరం?"

"పెడసరం కానేకాదు. ఇరువురం బదులుకి బదులు చెప్పుకుంటున్నాము."

"ఈవేళ నీకు పిచ్చి పట్టింది."

"కాదు. ఉన్న పిచ్చి వదిలిపోయింది."

"ఎంత పొగరు నీకు! తల బిరుసెక్కువ."

"అవును. నాకు పొగ రెక్కువ. తల బిరు సెక్కువ. నేను ఏనాడూ మీకు అర్థం కాను. అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించరు మీరు.

మీలో అహంకారం ఉంది. మగవాడి నన్న ధీమా ఉంది. అబలకి ఆశ్రయం కల్పించావన్న భావన ఉంది. మీలోని మానవత్వం ఏ మూలో దాచేశారు. మీలోని దానవుడు బయటపడి ... మీ మంచిని మరుగున పడేశారు. మీ మనసులోని మంచి అంతా ...."

"నోర్మూస్తావా లేదా? మాటలు నేర్చావు బాగా."

"అవును. నేర్చాను. మీరు అంటున్న వాటికి జవాబివ్వకపోతే మూగదాన్ని. ఇస్తే, మాటలు నేర్చిన దాన్ని. సరే, పోనీయండి. అందగత్తె కావాలను కున్నారు. నేను నచ్చా నన్నారు—నాతో కాదు; పెద్దలతో. నా చదువు ఆనాడే తెలుసు మీకు. నా అందం ఆ రోజే తెలిసిపోయింది. నా తెలివి, ఆ సమయం లోనే కనిపెట్టేశారు. నాలోని స్ఫూర్తి ఏదో గమనించారపుడే. కాని . . . కాని, నా మనసు ... అది ఏమిటో ... దాని స్థావర మేదో, దాని నిర్ణయమేదో... తెలుసుకోలేక పోయారు. పోయింది. అంతా అయిపోయింది. పోతేపోయింది. పోనీండి... కాని... అందరి ముందూ, మీ దగ్గర తలవంచాను. ఆనాటినుండీ ఈనాటి వరకూ, అన్నిటిల్లోనూ తల వంచుకునే ఉన్నాను. ఇంకా ... వంగి... వంగి... నా మెడలు విరిగిపోతున్నాయి. పోతే పోనీ ... అనుకున్నాను.

కాని ... ఇంకా మీలోని దానవుడు విజృంభిస్తున్నాడు. మీలోని మానవత్వాన్ని మంట కలపకండి. ఈనాడు కాకుంటే మరో నాడు, మీలో మార్పు రానీండి.

నేను అందకత్తెని కావడం నాది తప్పుకాదు.

అందగత్తె కావాలని, ఎంచి చేసుకోవడం మీది తప్పు.

నాలో తెలివి ఉండడం నా తప్పు కాదు.

ఇవి నాలో ఉన్నాయని తెలిసి, కావాలని కోరుకుని, ఈనాడు ఇలా చులకన చేయడం మీది తప్పు.

అందరి మాటకు తలవంచి మీచేత పుస్తె కట్టించుకోవడం నా తప్పు కాదు. ఎదిరించలేక పోవడం నా తప్పు. నా తప్పేదో నాకు తెలిసిపోయింది.

ఆలోచించండి. మీ తప్పు మీకు తెలుస్తుంది.

నా చిన్నతనం వీడి ... యౌవనంలో అడుగు పెడుతున్న సమయంలో జరిగిన సంఘటన ...

మా ఊరి కో కొత్త బిచ్చగాడు వచ్చాడు. చక్కగా పాడతాడు. అర్థం ఉన్నవీ, లేనివీ పదాలు కలుపుకుని; ఇంగ్లీషో ముక్క, తెలుగో ముక్క,హిందీ ఓ ముక్క కలిపి తమాషాగా అరచే వాడు. అటు భరత నాట్యం, ఇటు ట్విస్ట్ మరోవేపు కథాకళి ... కనిపించేలా గెంతే వాడు. ఒయ్యారంగా వంగేవాడు. కాళ్లకి గజ్జెలున్నట్లే, విసిరి విసిరి వేసేవాడు అడుగులు.

పసిపిల్లల్ని నవ్వించేవాడు ముద్దు చేస్తూ. ముసలివాళ్లకి కాస్తంత ఉత్సాహాన్ని కలిగించే వాడు. పడుచువారిని కైపెక్కించే మాటలలో ... వశపరచు కునేవాడు. అతను పేరుకి భిక్షువు. కాని, ... అన్నిచోట్లా ... అన్ని ఇళ్లల్లో, అతని కాదరం లభించింది. మీకు వినుగ్గా ఉందేమో? ముగించేస్తున్నాను.

అతనికి చాలా డబ్బులు వచ్చేవి. బియ్యం, పప్పులూ వగైరా ఇచ్చే వాళ్ళు ఉంగా [illegible]

ఒక రోజు [illegible] కొట్లో దూరి ఓ ప్లాస్టిక్ బొమ్మని కొనుక్కున్నాడు. డబ్బులు దండుగ [illegible] విచారించలేదు. పైగా సంతోషించాడు.

ఆ బొమ్మని రోజూ తన వెంటే ఉంచుకునే వాడు.

అతని ప్రాణం, సర్వస్వం ఆ బొమ్మ.

ఆ బొమ్మ ముఖం చాలా అందమైనది.

ఆ కళ్లు చక్కగా, ఎదటి వారిని వశ పరచుకునేలా నవ్వుతూ కనిపించేవి. ఆ బుగ్గల్లో చిన్న సొట్ట మరింత అందంగా ఉండేది. దాన్ని మించి, ఆ చెక్కిలిపై చుక్క చాలా ఆకర్షణీయంగా ఉండేది. ఎడమ చేయి కిందికి జారవిడిచి, కుడి చేయి పైకెత్తి దగ్గిరగా వస్తున్న వారిని 'రండి' అని ఆహ్వానిస్తున్నట్లు, తనకు దూరమౌతూ, మధ్య మధ్య వెనక్కి చూసుకుంటూ వెళ్లిపోతున్న వారికి, 'టా ... టా' చెప్తున్నట్లూ భ్రమ కలిగేదిట అందరికీ. అతను పక్షపాతం లేకుండా అందరికీ తన అందమైన బొమ్మని చూపించి సంతోషంగా, ఏదేదో చెప్పి దాన్ని అటు ఇటూ తిప్పి చూపెట్టేవాడు.

అందరికీ ఆ బొమ్మపై ఏదో మక్కువ, మరేదో వ్యామోహము కలిగింది.

అలాటి బొమ్మల్ని తమ పిల్లలకి ఆడుకోవడానికి ఎవరో కొని ఇచ్చే ఉంటారు. అయితే, ఈ బొమ్మ కేదో ప్రత్యేకతని ఉంచేశారు అంతా.

చుట్టూ ఉన్న వారిలో కలిగిన మార్పు అతనిలో ఎంత మార్పునే కలిగజేసింది.

ఒక రోజు... ఆ రోజు...

ఒక మాదిరి [illegible] దాని కళ్ళు పొడిచేశాడు. బుగ్గల్లో సొట్టని ఇంకా లోతుగా పొడిచాడు. చెక్కిలి మీది చుక్కని గిరేశాడు. పైకి ఎత్తి ఉన్న చేతిని బలంగా కిందికి దించేశాడు. నలిపి నలిపి, విసిరి మూలకి గిరాటేశాడు.

కూర్చున్నచోట అలాగే ఉండి పోయాడు.

అతని మనసులో ఏదో బాధ. కళ్ళలో కన్నీరు. ఎదలో ఏదో పరితాపం. మరేదో తపన. విరాశ. [illegible], దుఃఖం, కోపం, [illegible], [illegible] [illegible] జాలి— అన్నీ [illegible] [illegible] మారుతూ వెళ్లాయి.

[illegible] [illegible]? కావాలని కోరి, [illegible] [illegible] తాను, [illegible] [illegible] [illegible]డు. తన [illegible] [illegible] [illegible] తానే

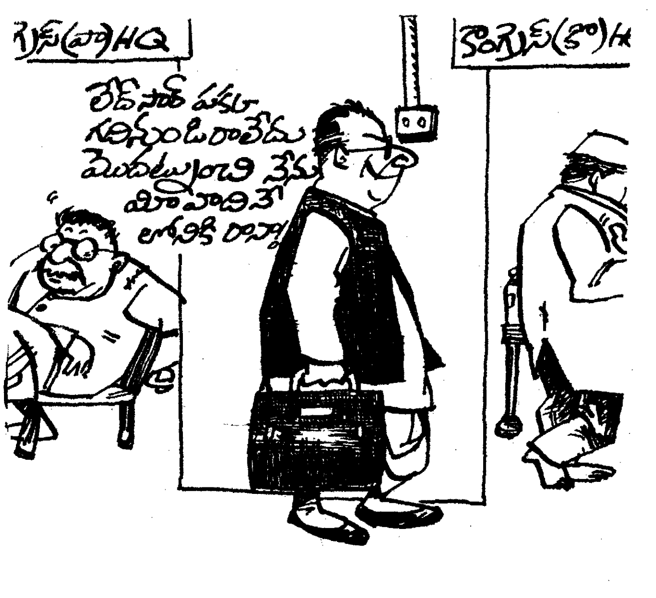

చిత్రం— ఎమ్. శంకర్రావు (విశాఖపట్టణం)

కలిగించాడు. మక్కువ పెంచుకున్నాడు.

మమత సృష్టించుకున్నాడు.

ఆరాధనకి అర్థం తెలుసుకున్నాడు.

అయితే, ఆఖరుకి అతను చేసిన పనేమిటి?

అత నెందుకు అలా చేయవలసి వచ్చింది?

అయిపోయింది. ఇంక రెండే ముక్కలు వినండి. ఓపిగ్గా వినండి. ఓ సత్యం తెలుస్తుంది.

ఇన్నాళ్లూ మీరు దేనికి దగ్గరగా ఉన్నారో, దేనికి దూరంగా ఉన్నారో తెలిసిపోతుంది.

అతను మానవుడు. అది మానవుడి సృష్టిలోని చిన్ని బొమ్మ. కాని, అతని హృదయంలో దానికి బొమ్మ స్థానం

సృష్టిలో దాని నిర్మాణం అలా ఉంది. దాని సృష్టిలో, దాని ముఖం అందంగా తీర్చబడింది. కళ్లలోని వెలుగూ, నవ్వు సృష్టిలోనే ఉంది. బుగ్గల్లో సొట్టలు అది కొనితెచ్చుకోలేదు. పుట్టుకలోనే వచ్చాయి. చెక్కిలిపై అందమైన ఆ చుక్కని, తీరి కూర్చుని అది తీర్చి దిద్దుకోలేదు. దానిని చేసిన వాడు, ముద్దుగా అది అంటించేశాడు. దాని చేతా అలా ఆహ్వానించడానికీ, వీడ్కోలు ఇవ్వడానికీ ... దాని చేసిన వాడి పనితనంలోని శ్రద్ధ, నేర్పు, ఓర్పులని తెలుపుతున్నాయి.

ఇందులో ఆ బొమ్మ చేసిన తప్పేమిటి? చెప్పండి. మీ కర్థమయింది కదూ? చెప్పరూ? సరే! మానేయండి.

''సరూ! అంత నిర్దయగా వదిలి వేస్తావా? వద్దు. నాకు చెప్పు.'' అతనిలో ఏదో — పరివర్తన తాలూకు చిహ్నాలు కనిపిస్తున్నాయి.

''మీకు తెలిసిందేదో మీరు చెప్పండి. మీకు అర్థమయిన దేదో సరిగ్గా చెప్పండి.'' తాపీగా అడిగింది సరోజిని.

''నాకు తెలిసిందా? ఆ కళ్లు పొడిచేశాడుగా. ఆ కళ్లు ఇక నవ్వవు. అతనికేసి చూడవు. అంతే కాదు; ఎవరినీ చూడవు. ఆ బుగ్గలు గుంట పడిపోయాయిగా. నవ్వినా వికారంగా ఉంటాయేగాని, అందం రాదుగా. ఆ చెక్కిలిపై చుక్క... మళ్లీ పెట్టినా, కృత్రిమంగానే తోస్తుందిగా! ఆ చేయి విరిగి పడిపోయింది. మరి లేవలేదేమో?''

హృదయం తేలిగ్గా ఉంది.

ఎద హాయిగా ఊపిరి పీలుస్తుంది.

గుండెలపైని బరువంతా తొలగిపోయినట్లు తేలిగ్గా ఉంది. కొత్తగా, వింతగా ఉంది. ఆనందంగా ఉంది. ఉత్సాహంగా ఉంది. ఆడాలనీ, పాడాలనీ అనిపిస్తుంది.

తన జట్టుని తెచ్చుకుని, పెళ్లికబుర్లు చెప్పుకోవా లనిపించింది. చూస్తూనే ఉంది సరోజిని.

గుడ్లప్పగించి మరీ చూస్తోంది. ఓ ఆకారం దగ్గరగా వచ్చింది. నిదానించి ఆమెని చూచి, ''నీ జట్టు వచ్చేశాను'' అని చెప్పినట్లు వినిపించింది.

తాపీగా, నిదానంగా ఊపిరి పీల్చింది

ఏకాంతంలో..
ఫోటో — ఎమ్. ఎస్. ఆర్. కె. ప్రసాద్
(మద్రాసు—33)

లేదు. ప్రేయసిగానో, మరెలానో ఊహించుకున్నాడు.

అయితే, తనలో కలిగిన పరిణామమే అందరిలోనూ కలిగింది—అన్న సత్యం తెలిసిపోయింది. కాని, అందరి దృష్టిలోను కేవలం బొమ్మగా—అన్న సత్యం మరుగున పడిపోయింది.

అతనిలో ఈర్ష్య, కసి, క్రోధం పెరిగిపోయాయి. ప్రతీకార వాంఛ తల ఎత్తింది. చేయలేననుకున్న పని కాస్తా... ఎన్నడూ కలనైనా ... ఊహించని పని కాస్తా ... తన చేతులతో చేసేశాడు. హృదయామోదంతో చేశాడు. చేసి, మూలకి గిరాటేశాడు. చెప్పండి, ఇందులో ఆ బొమ్మ తప్పేంత? ఏమిటి— ?

ఇక వెళ్లిపొండి.

మరిచాను. ఆ భిక్షువుకి బుద్ధి మారింది. దగ్గరగా వెళ్లి, ఆ బొమ్మని, ప్రేమగా దగ్గరికి తీసుకుని, హృదయానికి ప్రియంగా హత్తుకోబోయినాడు, అపుడు ... అపుడు ... ?''

సరోజిని గొంతు ఆగిపోయింది.

దుఃఖంతో పూడి పోయింది.

''ఊఁ, అపుడు. అపుడు. ఏం జరిగింది చెప్పు. చెప్పవూ?'' అతను దగ్గరగా వచ్చి సరోజిని చేతులు పట్టుకుని బ్రతిమలాడుతున్నాడు. త్వరపడుతున్నాడు.

''ఏమైంది, సరూ! ఏమైంది?'' లాలన, వేడికోలు.

''ఏమో. నాకు తెలియదు.'' చేతులు లాక్కుంది.

అన్నాడు గొణుగుతూ. ''అంతేనా, సరూ! అంతేకదూ, సరూ?''

''కాదు. ముమ్మాటికీ కాదు. అతనిలో పరివర్తన ఆ బొమ్మకి జీవం పోసింది. అతని పశ్చాత్తాపం ఆ బొమ్మకి ... అందాన్నిచ్చింది. అతని హృదయానికి అంటుకుపోయిన ఆ బొమ్మ పునర్జన్మ ఎత్తింది.'' సరోజిని తన గదిలోకి పడి పడిగా వెళ్లిపోయింది. పడకపై పడుకుని చూస్తూ ఉంది సరోజిని.

కాంక్ష నింపుకుని మరీ చూస్తోంది. కొత్త కొత్త కోర్కెల అలలతో, ఏదో లోకంలోకి చూస్తోంది సరోజిని.

రెప్పలు ఒకదాన్ని ఒకటి కరచుకుంటూంటే ఆనందాశ్రువులు రాలి పడుతున్నాయి.

సరోజిని.

''నేనూ నీ జట్టే''— రహస్యంగా చెప్పిం దామె మనసు.

''సరూ! నువ్వు బొమ్మవి కాదు. ఆ భావం మనసులోకి రానీయకు. నీవు బొమ్మవి కాదు. బొమ్మవి కానేకాదు.'' సరోజిని భర్త ఆమె చెవిదగ్గర మృదువుగా, మధురంగా, సరళంగా గొణుగుతున్నాడు.

సరోజిని అతనికేసి చూస్తోంది ప్రేమగా. కొత్తగా చూస్తోంది. కాంక్షగా చూస్తోంది. చిలిపిగా కన్నుల్లో మెరుపుని కలిపి మరీ చూస్తోంది. తృప్తిగా చూసి, కళ్లు మూసుకుంటే రాలిన కన్నీటి జల్లు, అతని ఎదలో పన్నీటి జల్లుగా మారిపోయింది. ★